

شهادت زهرا(س) با رویکرد وحدت یا تفرقه / روش امام صادق چگونه بود؟

سال هاست که همچنان مناسبت شهادت بزرگ بانوی اسلام موضوعات مهم تاریخ اسلام و مسائل اختلافی بین شیعه و اهل تسنن را طرح می کند.

سال هاست که همچنان مناسبت شهادت بزرگ بانوی اسلام موضوعات مهم تاریخ اسلام و مسائل اختلافی بین شیعه و اهل تسنن را طرح می کند.

این پرسش مطرح است که آیا حضرت زهرا(س) و سیره آن بزرگوار و اهل بیت عصمت و طهارت می تواند مبنای وحدت جامعه اسلامی قرار بگیرد یا محوری برای تفرقه شود؟ حجت الاسلام و المسلمین احمدملعی، رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی در گفت و گو با «خبرآنلاین» به دو پرسش خبرآنلاین در این باره پاسخ گفته است که در زیر می خوانید:

برخی چگونگی شهادت حضرت زهرا(س) را دست آویزی برای دامن زدن به جدایی و تفرقه میان شیعه و سنی کرده اند؛ نظر شما پیرامون این عقاید چیست؟ و اگر راهکاری نیز دارید بیان بفرمایید.

به نظر می رسد که اگر دو اصل کلی را همواره در نظر داشته باشیم، مشکلات اینچنینی به خودی خود حل خواهد شد. اول این که ما امروز نباید کاری کنیم که وحدت در جامعه اسلامی از بین رفته و به نابودی اسلام بیانجامد، چرا که وحدت، راه حفظ اسلام می باشد و باید این را با تمام قدرت و بی هیچ کم و کاست حفظ کرد و دانست که این راه حضرت فاطمه زهرا(س)، امام علی(ع) و دیگر امامان معصوم(ع) است، چون خود آن ها هم این را می خواستند؛

دوم این که اگر مسائلی یا وقایعی هست که در تاریخ رخ داده است، باید قالب ارائه آن ها و فضای طرح آن ها به گونه ای باشد که با آن اصل اساسی کوشش برای حفظ اسلام و حفظ امت اسلامی، هماهنگ باشد.

شاید بهترین قالب این است که اگر طرفین خواهان طرح آن هستند، آن را در فضاهای علمی و به صورت آکادمیک بحث کنند؛ بحث علمی، بحث بودن در فضاهای عام نیست، بلکه بحث علمی باید در فضاهای خاص مطرح شود و نباید آن ها را در درون جامعه آورد؛ البته در جامعه شیعی، ما می توانیم جنبه های مربوط به تاریخ را به گونه ای مطرح و پی بگیریم که اصطکاکات و تعصباتی را بر علیه شیعه بر نیانگیزاند و اختلاف ایجاد کند؛ دقیقاً مثل خود اهل بیت(ع) که چگونه با فرزندان مکتب اهل سنت در تماس بودند و امام صادق(ع) در درس شان هزاران اهل سنت شرکت می کردند؛ آن هایی که در درس امام صادق(ع) شرکت می کردند، از اهل سنتی بودند که سخت معتقد به مذهب شان بودند، اما رفتار امام صادق(ع) و یا امام باقر(ع) به گونه ای بود که امکان ارتباط را نه تنها ایجاد می کرد، که شدت ارتباط را در پی داشت.

*روش امام صادق(ع) در طرح مسائل تاریخی و از جمله مسائل پیرامون شهادت حضرت زهرا(س)، چگونه روشی بود؟

طرح مسائل تاریخی از سوی امام صادق(ع) در یک فضاهای کنترل شده، حساب شده و غیر منتهی به ایجاد حساسیت صورت می گرفت؛ ما باید تابع اهل بیت(ع) باشیم و این چیزی جز این نیست که هم آن چیزی را که از جانب ما حق است را بیان کرده و بگوییم و هم قالب های کنترل شده و غیر موجد حساسیت و غیر منتهی به تنش در جامعه را در پیش بگیریم؛ بنابر استدلال عقلی می توان گفت تجربه امام صادق(ع) در این زمینه، یک تجربه عملی، شیرین و واقع شده است.

امام صادق(ع) با اهل سنت درگیر نبود، بلکه با خلفای بنی عباس که ظالم بودند و با جامعه اسلامی و رشد آن و حتی با علمای اهل سنت هم درگیر بودند، مخالفت می کردند؛ از این رو ما نباید این دو را یکی بگیریم. امروزه ارتباط با اهل سنت راه امام صادق(ع) و خدمت به فاطمه زهرا(س) و امام علی ابن ابی طالب(ع) است؛ البته این به آن معنا نیست که ما از آن اصالت شیعی خودمان ذره ای کوتاه بیاییم، بلکه بحث در طرح مسائل و نوع طرح مسائل و نگاه ها و انتخاب راه هایی است که حساسیت ایجاد نکند.